

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ เจตคติและสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีสาระสำคัญดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
4. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
5. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามทัศนะของครูผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่อยู่ในประเภทของโรงเรียนที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2549 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 4,158 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2549 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง
2. แบบวัดเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดที่ใช้มาตราส่วนประเมินค่าของ ลิเคิร์ท (Likert)
3. แบบสอบถามสภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยขอหนังสือรับรองแนะนำตัวจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียนต่างๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามจากครูผู้สอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแปลผลคะแนนความรู้ความเข้าใจ เจตคติและสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จากค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของแบบสอบถามแต่ละชุด
2. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เจตคติของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กับ โรงเรียนมัธยมศึกษา
3. วิเคราะห์สภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและสภาพปัญหาตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และสภาพการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อยู่ในระดับพอใช้
2. ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอยู่ในระดับดี
3. ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง
4. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงสูงกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีเจตคติ ต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไม่แตกต่างกัน
6. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไม่แตกต่างกัน
7. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
 - 7.1 ปัญหาอุปสรรค
 - 7.1.1 ครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างเครื่องมือ ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ
 - 7.1.2 ครูขาดความชำนาญ ในการนำเครื่องมือไปใช้ในการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
 - 7.1.3 ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนมาก
 - 7.1.4 จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมากเกินไปไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง
 - 7.2 ข้อเสนอแนะ
 - 7.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ได้จริง
 - 7.2.2 ลดภาระงานด้านอื่นๆของครูลง เพื่อให้ครูมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับพอใช้ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ซึ่งกล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไว้ประการหนึ่งว่าเป็นการประเมินที่เน้นคุณภาพของผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้านของผู้เรียน ซึ่งอาจมีผลทำให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ในขณะที่ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะการสอนที่รับผิดชอบในสาระการเรียนรู้เพียงสาระเดียวชั้นเดียวเป็นส่วนใหญ่ อาจทำให้มีระดับการบูรณาการของการสอนน้อยไปด้วย การประเมินผลจึงเป็นการประเมิน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงบ้างในบางครั้ง ด้วยเหตุผลนี้จึงอาจมีผลทำให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สูงกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการสอนแบบประจำชั้น คือครูผู้สอน 1 คน ต้องรับผิดชอบจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในห้องหรือชั้นที่ตนเองสอน ดังนั้นจึงได้ใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการระหว่างสาระการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการสอนแบบบูรณาการมากที่สุด ก็คือการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอาจทำให้ผลการประเมินของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนต่างประเภทกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแตกต่างกัน

2. ผลการศึกษาเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับดี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสงค์ สกุลช่าง (2544, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความเข้าใจ สภาพปฏิบัติ สภาพปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งพบว่าครูที่สอนในกลุ่มวิชาที่แตกต่างกันมีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ได้มีการสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ อบรม เผยแพร่ขั้นตอน วิธีการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จึงทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมากขึ้น และเข้าใจว่าการประเมินผลตามสภาพจริงไม่ใช่เรื่องยุ่งยาก และยังส่งผลดีต่อตัวนักเรียน จึงทำให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

3. ผลการศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสงค์ สกุลขันธ์ (2544, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความเข้าใจ สภาพปฏิบัติ สภาพปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาและเจตคติ ต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงแล้วพบว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัด กาลสินธุ์ มีการนำเอาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้ระหว่าง ที่มีการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง โดยกำหนดให้โรงเรียนลดสัดส่วนของการวัดและประเมินผลแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ เน้นการประเมินผลพฤติกรรม และกระบวนการปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนา นักเรียนให้ครอบคลุม ทุกด้าน ซึ่งการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจะดำเนินการไปพร้อมกับ การจัดการเรียนรู้ ประกอบกับมีการนิเทศติดตามผลการนำวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริงไปใช้อย่างต่อเนื่องและจริงจังของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จึงทำให้สภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพ จริงของครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และสภาพ การประเมินผลการ เรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่สอนในระดับประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการเปรียบเทียบเจตคติและสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงพบว่าไม่แตกต่าง กันซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสร้างเครื่องมือ ครูมีภาระงานพิเศษอื่นๆมากและ จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไปทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง บุญสิทธิ์. (2523, หน้า 204) ที่พบว่า ครูมีภาระหน้าที่ในการสอนมากประมาณ 25 – 30 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ขณะเดียวกันต้องทำหน้าที่อย่างอื่นๆ เช่น งานสารบรรณ งานการเงิน งานโครงการ ต่างๆ นอกจากนี้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู ครูจะคุ้นเคยกับการวัดและประเมินผลการเรียนแบบเก่าๆ ครูบางคนยึดการสอนตามหนังสือมาก เกินไป สอนเพื่อให้จบตามหนังสือ และนำข้อสอบไปให้นักเรียนสอบถ้านักเรียนคนใดทำคะแนน สอบได้มากเกินครึ่งหนึ่งถือว่าสอบผ่าน ซึ่งขัดต่อการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครูต้อง ประเมินผลควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่าครูประถมและมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1 มีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อยู่ในระดับ พอใช้ ดังนั้นผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรได้ดำเนินการดังนี้

1. ควรจัดให้มีการพัฒนาครู เรื่องการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมากขึ้น เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถนำการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในสถานศึกษา

2. ศึกษาในเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรจะได้นิเทศกำกับ ติดตามเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ด้วยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก และดำเนินการทดสอบแบบไม่เป็นทางการดังนั้นเพื่อให้การประเมินผลสามารถสะท้อนภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรดำเนินการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่าง เป็นทางการ และใช้แบบทดสอบแบบหลายตัวเลือก

2. ด้วยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้มีประเมินสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยให้ผู้ประเมินเป็นผู้ที่มาจากภายนอกหน่วยงานไปประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานจริงของครูผู้สอน